

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
poluletna . . . K 2.—
četrtna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

Št. 22.

V Ljubljani, dne 2. junija 1916.

Leto IX.

Naše bodoče naloge.

Vojska je zelo vplivala in še vpliva na vse stanovce. Tudi na delavstvo in njegove organizacije je zelo vplivala. Gospodarsko življenje je vsled vojske zastalo in je bilo vsled tega mnogo delavstva brezposelnega. Obenem pa se je zahtevalo od organizacij toliko žrtev, da so jih te le s težavo zmagale. Polagoma pa se je prišlo od zasebne k vojni industriji. Ako je hotelo dobiti delavstvo v vojni industriji dela, se je moralo temu delu šele priučiti, kar je bila zopet zelo občutna izguba na zaslužku. Tudi po vojni bomo morali računati z enakimi dejstvi. Tako stavi vojna delavstvo vedno pred nova dejstva in nove življenjske pogoje, ki jih morajo le-ti razrešiti v svojem lastnem interesu.

Naše organizacije, ki so doslej vedno stale s svojo temeljitostjo in spretnostjo na delavčevi strani, bodo stale po vojni pred novimi nalogami. Za te nove naloge naših organizacij pa je pred vsem potrebno pravo razumevanje od strani delavstva.

Prva naloga naših organizacij bo, da bodo dobili vojni invalidi primerne službe. Zaposlenje vojni invalidov ne sme postati predmet izkoriščanja delavskih sil od strani delodajalcev, na drugi strani pa tudi ne sme vplivati na mezdne razmere ostalega delavstva. Ker je med vojno poteklo mnogo delavskih pogodb in tarifov, je treba, da se bodo sklenile nove pogodbe, ki bodo odgovarjale dejanskim razmeram. Treba bo mezde zvišati. Ne smemo se zadovoljiti s trenutno človekoljubnostjo delodajalcev, pri katerih se bo zelo kmalu zopet razvila pohlepnost po vedno višjih dobičkih, ampak treba bo postaviti gotovo varstvo, da ne bodo v vojni pokvarjeni invalidi izročeni delodajalcu na milost in nemilost. Imamo precej dobre izkušnje v tem oziru.

Posebno pozornost bodo morale organizacije obračati na delavske posredovalnice. Zdi se, da te že pred vojno niso bile take, kakor bi morale biti in je bilo v tem oziru od naše strani precej zamujenega. Tesnejša zveza med nami in drugimi krščanskimi organizacijami bo v tem oziru neobhodno po-

trebna. Izkušnja nas uči, da je bilo delovanje v onih organizacijah vse živahnejše, kjer je bila dobro urejena delavska posredovalnica. Po vojni bo mnogo delavstva primorane, da prestopi v drugo industrijo. Vzrok takemu prestopu bo ta, ker se je mnogo delavstva med vojno priučilo drugemu delu, ali pa bo moral marsikak delavec-invalid v drugo stroko, ker svoje prvotne stroke ne more več izvrševati. Tudi se v industriji ne bo izvršil tako naglo preobrat v navadno dobo in zato si bo moralo delavstvo iskati primerne za- služke drugod.

Ena glavnih zadev pa je in ostane zagotovitev denarne moči naših organizacij. Vsled vojne se je mnogo zahtevalo od naših organizacij, a po vojni se bo od njih najbrže še več zahtevalo. Od glavne komisije zbrani denar bo komaj zmogel delno zadostiti zahtevam. Vsled tega so posamezne organizacije navezane same nase in morajo svojo nalogo tudi popolnoma izvršiti. Ako pregledamo račune zadnjih let, potem uvidimo, da se je velik del dohodkov porabil za bolniške podpore. Ako ta položaj že pred vojsko ni bil ugoden, bo po vojski gotovo še neugodnejši. Naši tovariši, ki bodo prišli iz vojne, prav gotovo ne bodo več tako trdni in zdravi, kakor so bili pred vojno. Večmesečno bivanje v strelskih jarkih ne vpliva posebno ugodno na zdravje in gotovo je, da se bo mnogo tovarišev vrnilo z raznimi boleznimi. Posledica temu bo ta, da bo treba izdajati precej več bolniških podpor. Vprašanje, ako zdrže naše organizacije povišanje izdatkov za bolniške podpore, ne da bi s tem zanemarile svoje drugo delo in namen, moramo odgovoriti odločno, da ne. Dobiti se bodo morala pota, ki bodo odpomogla, da naše organizacije ne bodo nazadovale. Po vojni bomo neobhodno rabili organizacije in sicer bolj kakor kdaj. Da pa ima kaka organizacija uspeh, mora biti na zunaj in na znotraj močna. Zato pa moramo mirno računati in ne se udajati brezplodnim upom. Priznavamo in zelo upoštevamo zasluge naših vrljih bojevnikov in sicer mnogo bolj, kakor jih upošteva katerikoli drug stan. Ravno radi tega, ker že sedaj poznamo položaj teh revežev, pa je potrebno, da opo-

zorimo tovariše na nevarnosti, ki nam prete. Iz vojske se vračajoči so leta in leta izpolnjevali svoje dolžnosti napram našim organizacijam, delovali pridno in vztrajno za procvit kršč.-soc. organizacij, doprinesli na organizatoričnem polju velike žrtve, zato s polnim pravom lahko zahtevajo, da ni bilo zastonj njihovo delo. To vse bi prav gotovo nastoplo, ako se zato ne bo vnaprej poskrbelo.

Veliko pozornost bo tudi polagati na izobrazbo posameznikov pri organizatoričnem delu v društvih. Vojska nam je vzela nebroj najboljših delavcev v društvenem delovanju. Delo se sicer naprej izvršuje po predpisih, a vseskozi se je pokazalo, da smo premalo gledali nato, da je treba vsakega posameznika natančno uvesti v društveno poslovanje. Upajmo, da bo po vojni tudi v tem oziru bolje.

Vojska ni prinesla našim organizacijam blagostanja, prinesla je le velikih žrtev, a tudi mnogo dragocenih izkušenj. Upoštevajmo te izkušnje in s svojo močjo delujmo na to, da nas nikdar več nikak čas ne najde nepripravljenih, kajti vojske bo tudi po vojski dovolj.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

Vladna spomenica o njenih vojnih odredbah. V drugi polovici l. 1915 je ravno kar izšla. V uvodu pravi ministrski predsednik grof Stürgkh, da smo v tem času na severu in jugu imeli sijajne uspehe na bojišču, toda vsled slabega vremena ni bilo pričakovane bogate letine. Pravi, da so vladne odredbe našle povsod razumevanje, krepko podporo in požrtvovalno sodelovanje, to tudi daje upanje, da bomo zmagali vse težave.

— Zvišanje tobačnih cen in poštnih pristojbin. Da se pokrijejo obresti novega vojnega posojila, bo vlada najbrže s 1. junijem zvišala cene tobačnim izdelkom in pa poštno pristojbino. Koliko se bo podražil tobak, še ni znano. Poštno pristojbino se bodo pa zvišale najbrže v tem-le obsegu: Dopisnice od 5 na 8 vinarjev, pisma od 10 na 15 vinarjev, pri brzojavkah pa vsaka beseda za 2 vinarja.

Pouk o državljskih čednostih. Haag. Tu so uvedli po šolah kot učni predmet: čednosti državljanov. Novemu predmetu so določili 4 ure tedensko.

Turanizem. Kdor bi ne vedel, kaj neki je to, naj gre na Ogrsko. Grof Apponyi je rekel, da je to gibanje dosedaj imelo nekaj pomena samo pri učenjakih, med vojno pa se je razširilo na milijone turanskih narodov. Turarizem je poglobitev plemenske zavesti in spoznanje svetovnega poslanstva turanskih narodov. Kdo so ti narodi: Madžari, Bolgari in Turki. Turanizem ni nič drugega kakor napoved onih zahtev, kakor bo vedno upravičevala prelita kri naših junakov, pravi nadalje grof Apponyi in zre zaupno v bodočnost. Grof Apponyi praznuje ravnokar svojo 70letnico. Poslanec je že 44 let in vodi stranko ogrskih neodvisnikov.

Tobaka v Trstu že par tednov ni dobiti. Le kaka »šušarkuba« se vidi, katero gospod s cilindrom ponosno »poka«. Mnogi so se pa kajenju že odvadili. Vsako zlo prinese tudi dobro s seboj.

Javni dobrodelni zavod v Trstu je razdelil med revno prebivalstvo v tednu od 1. do 7. maja 3225 K 50 vin. v denarju, 1017 kosil in 978 večerij; isti urad za podporo družinam vpoklicanih: za 970 K jestvin in 294 kosil. Iz ubožnice: 14.073 K 70 vin. v denarju, 35.885 kosil, 16.462 večerij, 326 novih čevljev in 11 oblek. Vsega skupaj se je izdalo za 34.782 K 72 v., na dan torej 4968 K 97 vin.

Nadomestilo za žveplovo moko. Ker bo letos silno malo žveplove moke za zatiranje trsne plesnobe, oziroma je morda sploh ne bo dobiti, zato je važno, da vinogradniki pravočasno poskrbe za kako nadomestilo. Med mnogimi sredstvi, ki so nadomestilo za žveplovo moko, se je doslej najbolje obnesel kalijev hipermanganat, ki hitro učinkuje in to ne le proti plesnobi, ampak tudi proti gnilobi grozdja. S kalijevim hipermanganatom se trte škrope, in sicer se vzame na 100 litrov vode 10 dek

kalijevega hipermanganata in 2 do 3 kg finega, mastnega, vgašenega apna. Kalijev hipermanganat se dobi v vsaki množini pri c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani. Natančno navodilo kako se je posluževati kalijevega hipermanganata se nahaja v spisu »Bolezni na grozdju«, ki se dobi pri kmetijski družbi za 10 vinarjev ali po pošti za 15 vinarjev ter je denar za ta spis v znamkah naprej poslati.

— **Avstrijski državni dolgov** so do 30. junija 1915 znašali skupno 22.453.414.918 kron in so se proti prejšnjemu zvišali za 9449 milijonov. Za to vsoto državnih dolgov je treba obresti 889 milijonov. Tem 22 milijardam je treba sedaj prišteti še tretje in četrto vojno posojilo v znesku 8.6 milijard.

— **Avstrijska družba za boj proti jetiki** se je na pobudo notranjega ministra princa Hohenlohe ustanovila na Dunaju. Opozarjalo se je na veliko širjenje jetike med vojaki. Zaradi pomanjkljive hrane se jetika zelo širi tudi med revnimi stanoviti in posebno se je lotila otrok. Da zatremo to strašno morilko, morajo pomagati vse ljudstvo. Pokroviteljica nadvojvodinja Izabela je rekla: To delo je sveta dolžnost vsakega prijatelja človeštva in vsakega domoljuba.

Kosilo in večerje se bo dobilo v Trstu v prostorih aprovizijske komisije ulica S. Giovanni (ex restavrant Puntigam), in sicer za ceno od 20 do 60 vin. Aprovizijska komisija bo dnevno določila kakih 15.000 K. To je posnemanja vredna uvedba, h kateri so neizmerno mnogo pripomogli slovenski, na tiho delujoči možje.

Za nadzorovanje mestnih otroških vrtcev v Trstu je imenoval ces. komisar gospejni odbor, ki ima nalogo, obiskovati otroške vrte in staviti mestnemu magistratu na podlagi dobljenih izkušenj primerne predloge za čim večji prospet teh zavodov. Za sedaj so v odboru: baronica Ida Albori, gospa Ema Krekich-Strassoldo, baronesa Nina Morpurgo, gospa Hilde-

garda Tomcich, gospa Marija Zahorsky in gospa Gina Ban kot strokovna izvedenka.

Podeželno omrežje dunajskih elektrarn. Dunaj ima blizu Dunajskega Novega mesta v Ebenfurtu elektrarno zvezano z drugimi mestnimi elektrarnami. Sklenilo se je, od tam po dveh daljnovodih z močno napetostjo električno silo pripeljati na Dunaj. Pri tem se mora sila napeljati skozi več občin. Da se preskrbe z električno silo tudi kmečke občine južno od Dunaja, se začne graditi podeželni električni daljnovod s 16.000 volti s potrebnimi transformatorji. Občine in tovarne v dunajski okolici dobe tako na najumnejši način električno silo iz skupne naprave. To je ista ideja, ki jo hoče v skupno korist mesta in dežele izvršiti tudi kranjski deželni zastop.

Skrb za mladino na Češkem. Kakor poroča »Ostravský Deník«, je mestni magistrat v Dobřiši izdal razglas, ki prepoveduje mladini obojega spola do 16. leta pohajati po ulicah po 7. uri zvečer.

Sodavica — potrebno živilo. Najvišji sodni dvor je razsodil, da spada sodavica med »nujne življenjske potrebe« in da je torej glede draženja podvržena določilom cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914.

Izkaznice za sladkor in kavo v Bosni. Iz Sarajeva se poroča: Te dni pridejo v promet izkaznice za sladkor in kavo, katere bodo veljale za celo Bosno in Hercegovino. Vsaka oseba bo dobila na te izkaznice za cel mesec 1 kg sladkorja in 20 dkg kave.

Z lastnimi močmi.

Pridelovanje buč in solnčnic zaradi olja. Vojni čas je spravil na dan tudi vprašanje o pridelovanju oljnih rastlin. Jedilnega olja je namreč tako malo in je tako drago, da ga ni mogoče kupovati. Na ta način smo prišli ob važno hranilo, ki ga po naših krajih zelo težko pogrešamo. Proti prevelike-

Skopuh.

H. Conscience.

»Nasprotno,« mu odgovarja Tis, »a cerkvena ura bije osem: čas je, da zajtrkujeva.«

»No?«

»Mislim, dobra topla jed Vam bo storila dobro, stric Jan.«

»Topla jed oslabi želodec,« godrnja stavec, »in šota je tako neznansko draga.« Tis je medtem postavil lonec na mizo in dal stricu žlico. Stric je ž njo pridno mešal po loncu in tako pihal vanj, kakor da se boji, da se ne speče. Sicer je z dopadenjem vdihaval hlape jedi, ki pa sicer ni bila posebno okusna; v vodi so namreč plaval veliki kosi črnega kruha.

Ko je nesel stavec prvo žlico h ustom, pogleda očitajoč svojega tovariša rekoč:

»Tis, Tis. Ne umevam, zakaj tako ljubiš sol!«

»Pet zrnov, stric Jan!«

»In kaj vidim tu? Mast? Maslo v soku? Hočeš me li spraviti na moje stare dni na beraška palico? Tis, Tis, ni prav, ker si tak!«

»Po krivici se žalostite«, mu odgovori, »Cecilija je grela včeraj krompir

v loncu in stopila velik kos surovega masla.«

»Velik kos!«

»Lahko bi bil umil lonec —«

»Ne, ne, prav, da tega nisi storil!«

»Rajši tega tudi nisem storil; saj nekaj masti nam je ostalo zdaj, sicer bi jo bilo popolnoma zmanjkalo!«

»Da, da, Tis, pritrjujem ti! Vrl mladenci si. Če mi, ko umrem, kaj ostane, te poplačam za tvojo skrb in nagnenje. Prepričan bodi o tem.«

Začujeta zdaj lahko trkanje; razločno se čuje prestrašen žalosten glas, ki moli očenaš.

»Žena zidarja Jana«, godrnja Tis nevoljno in nepotrpežljivo. »Nikdar še ni tu ničesar dobila, a pride pa le skoraj vsak dan. Zakaj je tako trdovratna. Podkupili so jo, samo da mene jeze.«

»Že zopet,« kliče stric Jan, »daj, vedno daj! Vstani, Tis, in prepodi lenuhinjo.«

Vrata se lahno odpro. Na prag stopi revna, izdelana in izstradana ženska; ž njo hodi mlada deklica, ki jo pretresa mraz. Žena ne odgovori, marveč moli dalje.

Tis vstane in surovo zakriči:

»Vun! Nič se ne da. Kar tako stopiti v hišo! Gotovo iščeš samo priliko, da kradeš. Prelena si, da bi delala! Vun, vun, in sicer takoj!«

Revna žena se obrne in hoče zapustiti negostoljubno hišo. A bodisi, da beračica ni dovolj hitro stopila ali je pa bil Tis tako zloben, dovolj, sunil je njo in ortoka s tako silo, da pade uboga, mala deklica na sneg in prične glasno jokati, žarečih oči in s prstom žugajoč pravi mati:

»Bog ti to povrne, ti zlobna duša!«

»Tis, ne da bi se oziral na njeno željo, je zaloputnil vrata in se je smehljajoč vrnil k mizi.«

Ko se je razlila še cela ploha psok na berače, tatove in na lenuhe, moža mirno zajtrkujeja dalje. Stric vpraša:

»Kako ti diši, Tis?«

»O, izvrstno, stric Jan! — In Cecilija pravi, da je to pasja hrana!«

Na očeh se mu vidi, da je izpregovoril namenoma ime Cecilija.

»Tis, ne opazuješ li, da se Cecilija vedno bolj oddaljuje od prave poti?« vprašuje stavec. »Sladkosnedna postaja, nečimerna je njena obleka, zapravlja ...«

mu pomanjkanju olja se bo dalo pa tudi po naših krajih nekaj storiti, če se bomo poprijeli doma pridelovanja oljnatih rastlin, oziroma oljnega semena. Na Štajerskem napravljajo namreč že od nekdanj domače olje iz bučnega semena in iz semena solnčnic. Ravno tako bi se dalo tudi pri nas napravljati domače olje, če bi se zavzeli za pridelovanje bučnega semena in če bi začeli pridelovati solnčnice v nekoliko večji meri. Buče pridelujemo pri nas že od nekdanj in tudi solnčnice so nam dobro znane rastline. Ene ko druge pridelujemo najrajše med turšico, med krompirjem ali pa ob kraju takih njiv. Toda za bučno seme se nismo dosedaj dosti menili in tudi seme solnčnic se ni obračalo za olje. Danes se pa nujno priporoča, da vse bučno seme skrbno spravljamo, da ga dobro posušimo in obračamo za olje, kajti to seme ima dosti olja v sebi. In ravnotako nam kaže tudi solnčnice v večji meri gojiti, da bomo lahko dobivali kaj več domačega olja za naša jedila. Bučno olje se nam takoj morda ne bo dopadlo. Privadili se mu bomo pa hitro, kakor so se mu Spodnji Štajerci, katerim je to olje kakor tudi olje iz solnčnic posebno slastna in okusna začimba. Tudi pri nas ga bomo hitro spoznali, da je to olje res prav dobro nadomestilo za drago laško olje. Nujno se zaradi tega priporoča, da sadimo že letošnjo pomlad nekaj več buč in solnčnic med turšico in krompirjem. Zaraditega je takoj skrbeti, da dobimo potrebno seme. Kdor nima potrebnega semena solnčnic, naj ga dobi iz sosesčine, in če bi ga ne bilo v deželi zadosti, naj se poišče na Štajerskem, v kolikor ga je treba za seme. Brez dvoma je, da nam bodo šle tudi naše merodajne oblasti rade na roko in da nam bodo pri tem delu rade pomagale, če bodo videle, da smo se poprijeli pridelovanja teh oljnih rastlin,

ker je olje velikega pomena za ljudsko prehrano po naših krajih in važno tudi za razne druge potrebe. Rohrman.

Današnja vrednost konopelj. Med rastline, ki so dosegle tekom sedanje vojske silno visoko vrednost, spadajo tudi konoplje. Danes stane 100 kg konopljinega prediva 250 do 300 K. Najvišja cena, ki se plačuje za čisto otrto predivo, znaša pa tudi do 380 K. To je tako visoka cena, da nimamo danes nobenega pridelka, ki bi se bolje izplačal, kajti pomisliti moramo, da se da na 1 oralu zemlje pridelati tudi 6 do 10 metr. stotov otrtega prediva in da nam nese predivo, če ga računamo po 300 kron metrski stot, celih 1800 do 3000 kron na oralu. To so pa dohodki, ki so izredno visoki. Danes pridelujemo pri nas le še malo konopelj, ker je cena v zadnjih letih, do pred vojne, zmeraj bolj padala spričo konkurence, ki so jo delale inozemske predivnate rastline, na primer manila-konoplje in drugo. Le sem in tja se je še ohranilo nekoliko tega pridelka. Danes je pa konopljino predivo zopet dragocen pridelek, po katerem se čimdalje bolj povprašuje in katerega se čimdalje dražje plačuje. Tisti naši gospodarji, ki so do zadnjega sejali konoplje, jih bodo gotovo tudi letos, ker vedo, da jih čaka lep izkupiček. Prav gotovo se je tudi že eden in drug sosed odločil za ta pridelek in je namenil kako njivo za letošnjo setev. Kdor pa konopelj še sploh ni sejal in ne pozna te kulture, ta jih letos tudi ne bo, ker mu manjka za to potrebnih pogojev in pridelovalnih sredstev, kajti taka setev se ne da v zadnjem trenutku nanovo vpeljati. Na vsak način bi bilo pa dobro, če bi se skušalo pridobiti gospodarje na ljubljanskem barju za to setev, ker je znano, da dajejo konoplje izvrstne pridelke na barskih tleh. Kar se tiče sicer uspevanja konopelj, rasejo te rastline

povsod dobro, kjer nam obroditja pšenica in turšica. Glavna stvar je pri konopljah, da jim pripravimo dobro vgnojena tla. Če jim gnojimo s hlevskim gnojem, ga je treba že jeseni podorati, ker je spomladno gnojenje manj vredno. Konoplje moramo sejati na pleva čiste njive, po deteljiščih, po sočivju in okopavinah. Par let rasejo lahko tudi zaporedoma na isti njivi, če jim dobro gnojimo. Pri setvi je paziti na enakomerno posetev in da pride seme v svežo zemljo, ker nam v tem slučaju prej in bolje izkali. Ker so konoplje zelo občutljive proti mrazu, jih sejemo šele v drugi polovici meseca aprila in maja, drugod tudi še do sredi junija. Ker jih je treba za predivo gosto sejati, potrebujemo na oralu povprek 170 l ali 80 kg semena. Kdor bi hotel za prihodnje leto potrebno seme doma pridelati, naj poseje nekaj konopljinih rastlin med krompir, med bobovsko korenje ali med peso, tako na redko, da stoje rastline po več metrov narazen. Kdor želi še drugih pojasnil, naj se obrne na deželni kulturni urad v Ljubljani.

Ogrske delniške družbe v l. 1915.

Navzlic vojski, deloma pa tudi ravno zaradi vojske se je zvišalo v prošlem letu število denarnih in industrijskih delniških družb na Ogrskem, oziroma so mnoge družbe povečale svojo temeljno glavnico. Na novo se je ustanovilo 86 delniških družb s 43.6 milijoni kron kapitala (prejšnje leto 211 družb s 70 milijoni kron glavnice). Poleg tega je 76 zavodov povečalo svojo temeljno glavnico za 82.44 milijonov kron (prejšnje leto 196 zavodov za 93.18 milijonov kron). Na drugi strani pa je 134 delniških podjetij zmanjšalo svojo temeljno glavnico za 69.08 milijonov K.

Namesto usnja, posebno za podplate, so počeli rabiti neko zmes iz gumijske, gutaperke, balate ali druge po-

»Kako bi tega ne zapazil, stric Jan! O tem z Vami le redkokdaj govorim, ker je Cecilija Vaša ljubljanka in sme delati, kar hoče. Jestni sme surovo maslo, obleka sme biti lepa, požigati in tratiti šoto, darovati denar in tako dalje. Smilje se mi, stric Jan. Bojim se, kadar pomislim, kakšno zlo še lahko nastane, ker jo slepo ljubite. Še bolj se mi pa smili naša uboga Cecilija, ki jo zapeljujejo na slabo pot.«

»Koliko je še surovega masla, ki si ga kupil minuli teden,« vpraša starec, ki se je zamislil.

»Pol funta je že zaužitega.«

»Snednega?«

»Snedeno? — Njeni zapravljalivosti moramo torej zopet žrtvovati pol franka? O Bog, o Bog!«

»Jutri, stric Jan!«

Tis opazuje prikrito veselo, ko sklepa starec obupno roki na glavi. Čuden smeh se mu ziba po njegovem pustem obrazu. Pravi:

»Če mi verujete ali ne, stric Jan, povem Vam le čisto, golo resnico. Pri materi An Cecilijo temeljito pokvarjajo. Najokusnejše jedi ji dajo, ob mrzlih dneh vedno gori tam, kakor da hočejo zažgati hišo. Norčujejo se čez nas, da

bi naju mrzila. Vdova je kriva, ker Cecilija ni nikdar doma in da se tako obnaša kakor da Vam rastejo iz rok cekini. Svetohlinci dobro vejo, kaj delajo! Denar nalagajo, ki se bo obrestoval s tisoč obresti na sto.«

»Tis, mati An je revna. Saj ko je umrl njen mož, ni mogla poravnati niti cerkvenih pristojbin. Ti pa govoriš, kakor da sipajo denar in da zapravljajo. Ne umevam te!«

»Stric Jan,« ne morem Vam zamolčati,« pravi Tis hinavsko žalosten, »že dolgo me teži. Trda ljubezen nasproti mojemu dobrotniku v mojem srcu mi veleva...«

»Kaj pomenjajo te turobne besede? Tresem se, tako se bojim.«

»O, saj je tudi dovolj povoda za to, ubogi stric Jan! Poslušajte, povem Vam nekaj, da se začudite. Toda za božjo voljo, ostanite mirni in hladnokrvni, ker če Vas preveč užalosti, bi si tega celo svoje življenje ne odpustil.«

»No? No?«

»Saj veste, stric Jan, da ima mati An sina?«

»Da, malega Borta, tatinskega lopova, ki je vedno robutal naša jabolka, dokler ni bil zazidan zid, ki obdaja

dvorišče. Če se postara, ne da ga obesijo, gotovo zgreši svojo usodo.

Da, toda ko se je pač še zgodilo, ko še nisem bil pri Vas. Otrok je postal mlad mož. Zdaj mu brenče v glavi druge muhe, ki seveda niso čisto nič boljše. Ob nedeljah in večkrat tudi med tednom, če se mu nudi le prilika, pohaja gostilne, pije pivo, prepeva, pleše, smeja, povsod je priljubljen, kjer se prepeva lahkomišljena popevka: Bratci, veseli vsi!«

»Sramota! Kaj pa pravi mati An?«

»O, ona je ravno taka! Zatelebana je v svojega sina, kakor da ima kdosigavedi kake zasluge. Veste li, zakaj se ji tako tam prilizujejo, zakaj ji postrezajo z okusnimi jedili, zakaj jo hočejo privezati in zakaj gledajo na to, da postaja ošabna in zapravljiva?«

»Zakaj?«

»Vdova poizkuša natihoma nekaj splesti med svojim sinom in Cecilijo, ker hoče oženiti svojega sina z Vašo nečakinjo. Umevate li zdaj, stric Jan?«

Starec maje z glavo, kakor kdo, ki dvomi in ne umeva prav, kar se mu dokazuje.

dobne tvarine, ki je preprežena z mreži podobnimi tkaninami, tako da se drži cela stvar tesno skupaj. To maso denejo nato v močno stiskalnico, da postane tako jako trpežna. V sedanjem času, ko se usnje strahovito draži, bo gotovo imela ta iznajdba precej uspeha.

Ogrska in izseljevanje. V kratkem ustanove nemške paroplovne družbe in ogrska družba »Adria« novo prekomorsko družbo za vožnje v Ameriko. Družba bo imela 8 milijonov kapitala, večina ravnateljev bodo Madžari. Ogrska bo svoje izseljevanje preko Reke lahko strogo nadzirala in vodila, ker kasneje bo šlo le malo izseljencev preko Nemčije.

Zdravstvo.

Pijače za bolnike: 1. Na šest žlic ječmenovega slada zlij pol litra kropa, postavi na zapeček in precedi, ko je stalo dve uri. — Če okisaš z limono ali z jabolčnim jesirom in osladiš z medom ali sladkorjem, bo tem bolje. — 2. Stolci češpljeve pečke v čisti krpici, namoči in ožmi v vodi, osladi z medom. — 3. Nareži kislja jabolka, opari jih s kropom in pokrij. Ko so stala par ur, odlij vodo in osladi, ali pa kuhaj vodo s sladkorjem. — 4. Kuhaj nekoliko naphanega ovsa, dokler ni mehak, odlij vodo, zmešaj jo z medom in limono. — 5. Naberitropotca in kuhaj svežega ali posušenega s kepo kandisa in kani v pijačo kapljo limone. — Kupi v lekarni za groš tamarinde, kuhaj jo na litru vode do mehkega, precedi in kuhaj vodo še pol ure s sladkorjem. — Vse te pijače hlade vročino bolnikov, mečijo čreva in pospešijo ozdravljenje.

Za smeh in kratek čas.

Pismo cand. iur.

Ljubi oče!

Tu na Dunaju je zadnje čase mnogo ponarejenih stokrskih bankovcev v prometu. Ponarejeni so tako dobro, da jih ni mogoče drugače razločiti od pravih, kakor da se jih primerja s pristnimi. Prosim te torej, ljubi oče, pošlji mi nemudoma en pristni stokrski bankovec, da me tako obvaruješ škode.

Iskreni pozdrav! Tvoj

Pepe Štamperl, cand. iur.

Uljudno.

Obtoženec (ko pride do zatožne klopi): »Prosim, ali tu ni zasedeno?«

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Najboljša in najcenejša zabava

v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedrilo!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu

kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti šte. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

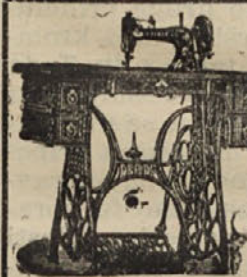
Priznana nizke cene!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenih, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robcev, ovrtnikov, zavratnic, volne, sukanaa itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznana najboljša šivalna stroje v Evropi in to so PPAFF v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija! Pouk o vezenju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilije, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4 ³/₄ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohramilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.